

ANALYSENOTAT

Ulovlig download stadig stort problem

▼ AF CHEFKONSULENT MALTJE MUNKØE OG CHEFKONSULENT CHARLOTTE ENEVOLDSEN

Hvis man tror, at problemerne med piratkopiering og ulovlig fildeling af bl.a. film og musik var et problem, som blev løst med fremkomsten af billige og nemt tilgængelige lovlige underholdningstilbud via live-streaming og download, må man tro om igen. At der måske var større offentlig opmærksomhed omkring problemet i sluthalvfemserne og start-2000'erne betyder langtfra, at der ikke er tale om meget udbredte brud på kunstnerne og producenternes rettigheder. Samtidig er det helt tydeligt, at man ikke for alvor har fået gjort op med en underliggende forståelse og kultur, som tilsiger, at det eksempelvis er langt mindre slemt at downloade ulovlig musik eller film, end det ville være at stjæle dem i butikken.

Dansk Erhverv har afdækket problemets omfang i en undersøgelse, som både viser hvor mange, der faktisk foretager ulovlig download og streaming, og dokumenterer en udbredt opfattelse af, at det ikke for alvor er uacceptabel og alvorlig kriminalitet. Undersøgelsen er baseret på 1.004 personer, som udgør et repræsentativt udsnit af den voksne danske befolkning¹. Den indsamlede data er således velegnet til at vise den faktiske adfærd og generelle holdning i befolkningen, dog med det forbehold at man sagtens kan forestille sig, at mange ikke åbent vil indrømme (selv i en anonymiseret survey), at de enten selv har foretaget ulovlig downloads, eller at de ikke selv tager afstand fra det. Derfor må resultaterne tages som minimumsestimater, og det er meget sigende, at det selv i det lys er så mange, der enten selv bryder loven eller i hvert fald ikke synes, det er særlig galt, at andre gør det. Hovedresultaterne er:

- 11 pct. af danskerne synes, det er i orden at bryde loven ved at downloade eller streame ulovligt kopieret indhold
- 27 pct. af danskerne har på et eller andet tidspunkt downloaded eller streamet ulovligt indhold, mens 12 pct. har gjort det de seneste 12 måneder – idet man godt kan forestille sig, at der er endnu flere, som blot ikke vil indrømme det i en survey
- Blandt dem som har gjort det, synes 46 pct. ikke det er i orden – hvilket både kan være udtryk for, at de har fået dårlig samvittighed, men også at de egentlig ikke synes, det er i orden, men bliver fristet over evne af de mange muligheder
- Det er især de yngre og mænd, som downloader og streamer ulovligt, men omvendt er det langtfra kun i denne gruppe, man finder personer, som gør det
- I nogle tilfælde er mange af brugerne ikke klar over, at siden er ulovlig, mens langt de fleste brugere af de store ulovlige portaler godt er klar over, at de bryder loven

Det er stadig et stort problem, at mange downloader eller streamer ulovligt kopieret materiale som film, serier og musik

11 pct. af danskerne synes, det er i orden at downloade/streame ulovligt

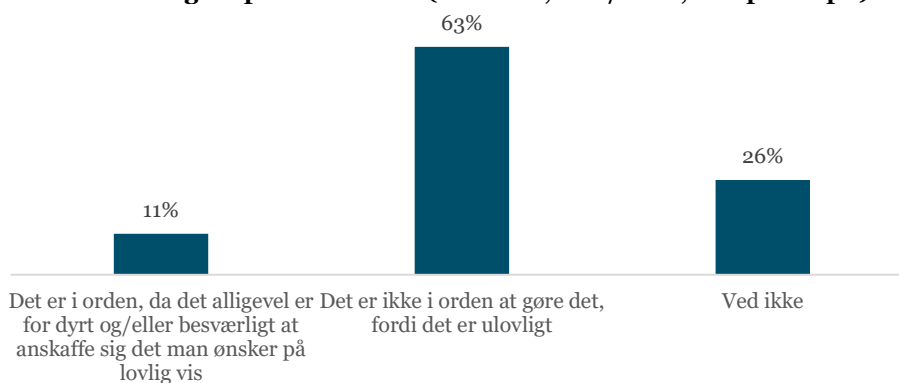
12 pct. har gjort det inden for de seneste 12 måneder

1/10 danskere synes det er i orden at downloade ulovligt

Den nedenstående figur 1 giver et oversigtsbillede over, hvor mange der generelt set synes, det er i orden at downloade eller streame ulovligt kopieret indhold. 11 pct. angiver, at de synes, det er i orden. Det er klart at der kan være mange som reelt finder det acceptabelt, men ikke vil indrømme det i en survey (hvilket den høje ”ved ikke” andel formentlig er en antydning af). Derfor er det meget sigende for befolkningens holdning, at hver tiende ikke har noget som helst problem med åbent at indrømme, at de finder det acceptabelt og i orden at bryde loven ved at downloade eller streame ulovligt kopieret indhold.

Figur 1

Hvad er generelt din holdning til, at nogle personer downloader eller streamer ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serie, computerspil)?

1/10 synes det er i orden at downloade eller streame ulovligt kopieret indhold

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004

Ser man på den faktiske adfærd, er det blandt personerne i stikprøven 12 pct., som har downloaded eller streamet ulovligt indhold de seneste 12 måneder, og 27 pct. har gjort det på et eller andet tidspunkt i deres liv. Med andre ord er det at bryde loven og krænke rettighedshaverne meget udbredt i befolkningen.

Tabel 1

Andel som har downloaded eller streamet ulovligt kopieret indhold

	Nogensinde	Seneste 12 måneder
Har downloaded ulovligt	23%	10%
Har streamet ulovligt	19%	8%
Begge dele eller en af delene	27%	12%

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004

Anm.: Tabellen opsummerer besvarelsene fra fire spørgsmål,

”Har du nogensinde downloaded ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serier, computerspil)?”,

”Har du gjort det inden for de sidste 12 måneder?”,

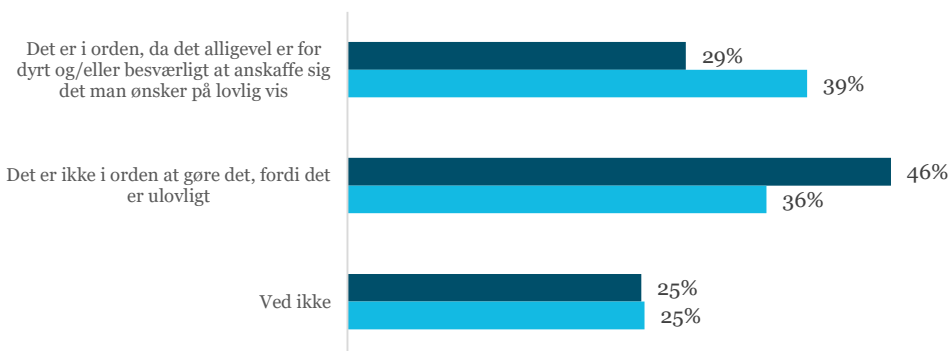
”Har du nogensinde streamet noget ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serier, computerspil)?”

”Har du gjort det inden for de seneste 12 måneder?”

Interessant nok er det blot 29 pct. af dem, som faktisk indrømmer at have downloaded eller streamet ulovligt materiale, som synes, det er i orden, jf. nedenstående figur. Det tyder på en vis dobbeltmoral, at mange har fået skrupler, at de lod sig friste over evne, selvom de godt vidste, det var forkert, hvad de gjorde, eller at de ikke var klar over, at tjenesten var ulovlig på det tidspunkt, hvor de brugte den.

Figur 2

Hvad er generelt din holdning til, at nogle personer downloader eller streamer ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serie, computerspil)?

- Har downloadet eller streamet ulovligt kopieret indhold
- Har downloadet eller streamet ulovligt kopieret indhold inden for de seneste 12 måneder

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=204, 88. henholdsvis for personer som har downloadet eller streamet ulovligt kopieret indhold, og personer der har gjort det de seneste 12 måneder.

Den nedenstående tabel 3 opsummerer, hvem der er mest tilbøjelig til generelt set at synes, det er i orden at downloade eller streamer ulovligt kopieret indhold. Som det fremgår, er det i høj grad mænd og i høj grad yngre personer. Der er dog i alle aldersgrupper nogle, som synes, det grundlæggende er i orden.

Tilsvarende viser den nedenstående tabel 4 en uddybet opstilling over, hvor udbredt det er i forskellige befolkningsgrupper at downloade eller streamer ulovligt kopieret indhold. Det er igen tydeligt, at det rent faktisk er mest udbredt blandt mænd og yngre personer, men også, at det langt fra kun er i disse befolkningsgrupper, den ulovlige praksis trives. Eksempelvis er det hver tiende i undersøgelsen, som har gjort det inden for de seneste 12 måneder i aldersgruppen 40-49 år.

29 pct. af dem som faktisk har gjort det, synes det er i orden – kunne tyde på at mange trods alt har lidt dårlig samvittighed, men bliver fristet over evne

Kun 72 pct. svarer entydigt, at det i høj grad eller i nogen grad er uacceptabelt at downloade ulovligt kopieret indhold

Tabel 3

Hvad er generelt din holdning til, at nogle personer downloader eller streamer ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serie, computerspil)?

	I orden	Ikke i orden	Ved ikke	Total	n
Total	11%	63%	26%	100%	1004
Mand	15%	60%	25%	100%	512
Kvinde	8%	66%	27%	100%	492
Under 30 år	22%	50%	28%	100%	121
30-39 år	19%	55%	26%	100%	115
40-49 år	10%	63%	27%	100%	131
50-59 år	6%	68%	26%	100%	196
60+ år	5%	71%	25%	100%	441
Folkeskole, realklassen	10%	64%	26%	100%	297
Almen gymnasial uddannelse inkl. HF og studenterkurser	21%	50%	29%	100%	72
Erhvervsuddannelse	11%	58%	32%	100%	327
Kort videregående uddannelse	8%	69%	22%	100%	77
Mellemlang videregående uddannelse	9%	69%	22%	100%	172
Lang videregående uddannelse	18%	77%	5%	100%	51
Ved ikke/foretrækker ikke at oplyse det	0%	59%	41%	100%	8
Selvstændig	9%	59%	31%	100%	33
Fuldtid	13%	61%	26%	100%	363
Deltid	11%	55%	34%	100%	52
Studerende	18%	58%	24%	100%	76
Pensionist, efterløn eller førtidspensionist	5%	68%	27%	100%	425
Arbejdssøgende	11%	82%	7%	100%	34
Andet	34%	39%	27%	100%	19
Landet	17%	58%	26%	100%	94
Landsby	11%	64%	25%	100%	141
Mindre by (op til 10.000)	8%	64%	28%	100%	166
Mellemstor by (op til 25.000)	13%	62%	24%	100%	129
Storre by	9%	60%	31%	100%	193
København, Aarhus, Odense, Aalborg	12%	65%	23%	100%	281
Rød blok*	12%	64%	24%	100%	421
Blå blok**	11%	62%	27%	100%	440

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004

Anm.: Det har været muligt for respondenterne at svare henholdsvis "Det er i orden, da det alligevel er for dyrt og/eller besværligt at anskaffe sig det, man ønsker, på lovlig vis", "Det er ikke i orden at gøre det, fordi det er ulovligt" samt "Ved ikke".

*"Rød blok" omfatter Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet.

**"Blå blok" omfatter Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre.

Tabel 4

”Har du nogensinde downloaded ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serier, computerspil)?” / ”Har du nogensinde streamet ulovligt kopieret indhold (fx musik, film/serier, computerspil)?”

	Andel som har downloaded/streamet ulovligt	Andel som har gjort det inden for de seneste 12 måneder	n
Total	27%	12%	1004
Mand	32%	13%	512
Kvinde	22%	11%	492
Under 30 år	67%	35%	121
30-39 år	45%	20%	115
40-49 år	20%	10%	131
50-59 år	17%	5%	196
60+ år	3%	0%	441
Folkeskole, realklassen	17%	9%	297
Almen gymnasial uddannelse	53%	29%	72
Erhvervsuddannelse	22%	7%	327
Kort videregående uddannelse	33%	14%	77
Mellemlang videregående uddannelse	29%	15%	172
Lang videregående uddannelse	41%	15%	51
Ved ikke/foretrækker ikke at oplyse det	14%	14%	8
Selvstændig	43%	29%	33
Fuldtid	30%	11%	363
Deltid	32%	14%	52
Studerende	68%	39%	76
Pensionist, efterløn eller førtidspensionist	7%	2%	425
Arbejdssøgende	16%	4%	34
Andet	26%	21%	19
Landet	24%	16%	94
Landsby	20%	11%	141
Mindre by (op til 10.000)	17%	4%	166
Mellemstor by (op til 25.000)	28%	14%	129
Større by	23%	6%	193
København, Aarhus, Odense, Aalborg	36%	18%	281
Rød blok*	31%	15%	421
Blå blok**	24%	8%	440

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004

*”Rød blok” omfatter Socialdemokraterne, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet.

**”Blå blok” omfatter Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre.

Samlet set er det altså tydeligt, at en væsentlig del af danskerne downloader og streamer ulovligt, og at en ret stor del af befolkningen ikke synes, det er en alvorlig sag. Der er altså blandt mange danskere en underliggende forståelse af, at det måske nok er ulovligt og ikke noget, man underholder om til familiemiddagen, men omvendt heller ikke noget som er særlig alvorligt.

På den ene side har det skabt et lovligt alternativ til den ulovlige download og streaming, men på den anden side har det givetvis også øget interessen for de digitale muligheder, hvor det at hente ulovligt indhold måske tidligere var noget, som i højere grad var forbeholdt personer med særlig computerkyndighed. Under alle omstændigheder er det en ganske stor del af befolkningen, som kender til mange af de forskellige populære tjenester som Apple itunes, Netflix, HBO og Youtube. Også de ulovlige tjenester som fx PopCorn Time, Torrenz og the Pirate Bay er kendt af mange. Hele 7 pct. af personerne i undersøgelsen angiver faktisk, at de bruger Popcorn Time og the Pirate Bay, hvilket understreger, at det er relativt udbredt at anvende ulovlige tjenester for at få adgang til digitalt indhold.

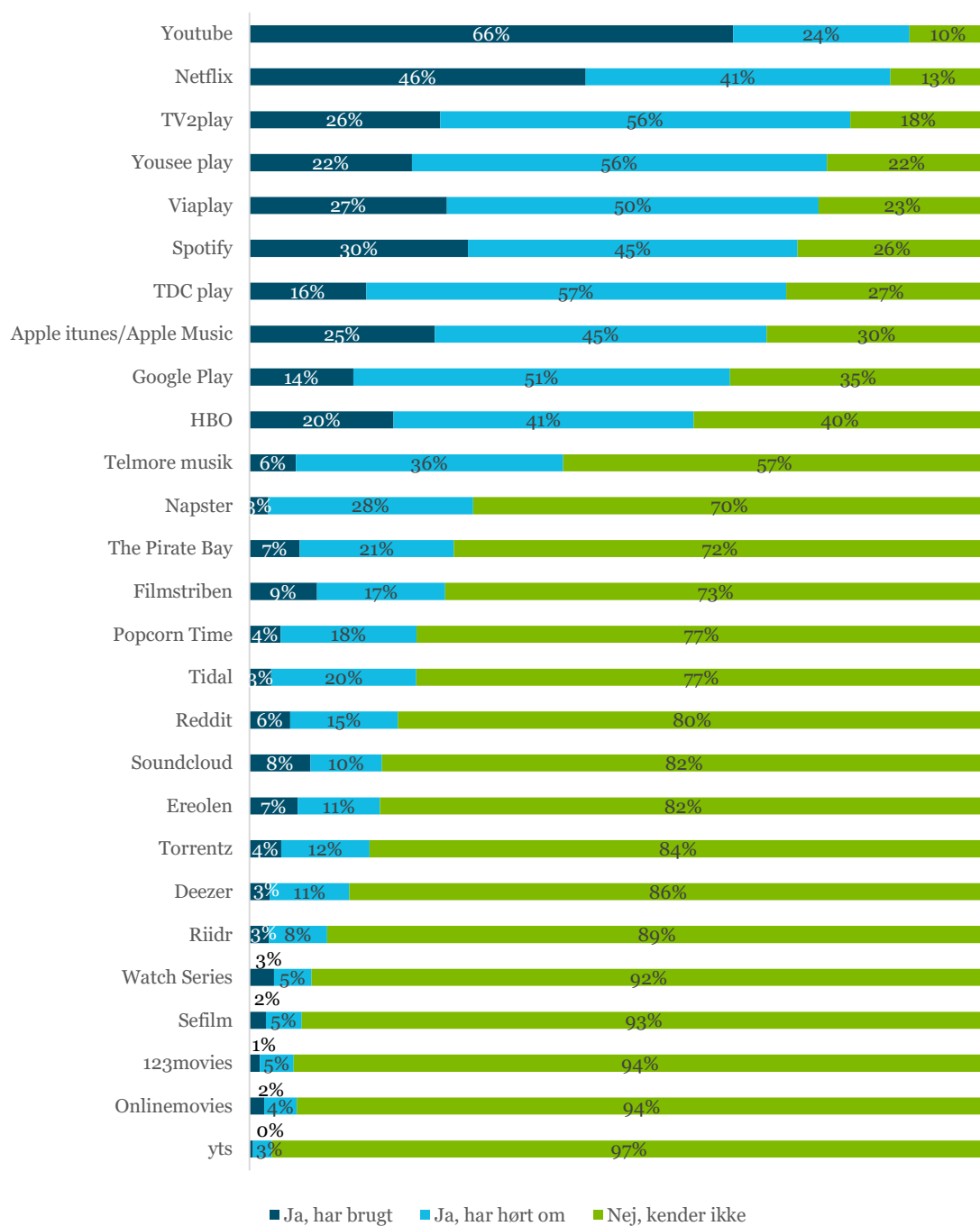
Det er ikke i alle tilfælde sådan, at brugerne er klar over, at en tjeneste er ulovlig. Mens de fleste brugere af Popcorn Time og Pirate Bay er bevidste om, at siden er ulovlig, er der mange, som tror (eller i hvert fald angiver at tro), at fx Onlinemovies og Yts er lovlige sider, selvom det ikke er tilfældet. Det er gengivet nedenfor i tabel 5.

Det understreger, at en del af problemet formentlig også simpelthen kan være manglende viden blandt brugerne, om end man selvfølgelig også må sige, at folk i sidste ende selv har ansvaret for, at det, de gør, er lovligt, navnlig i forhold til tilbud og internetsider, der er ”for gode til at være sandt”.

Ser man mere detaljeret og konkret på, hvilken adfærd danskerne har i forhold til forbrug af digitalt indhold, er det tydeligt, at mange har taget de forskellige sider som Netflix, HBO og lignende til sig. Det er uddybet nedenfor i figur 3.

Figur 3

De følgende spørgsmål handler om streaming og download på nettet. Vi er interesserede i, hvor meget du gør brug af disse muligheder og hvilke. Kender du til nogle af disse sites?

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004

Tabel 5

Så vidt du ved, er det så en lovlig eller ulovlig side?

	Lovlig	Ulovlig	Ved ikke	n*
Youtube	92%	0%	7%	878
Netflix	94%	0%	6%	841
TV2play	94%	1%	5%	789
Yousee play	92%	1%	7%	757
Viaplay	91%	1%	9%	738
Spotify	88%	1%	11%	692
TDC play	93%	1%	6%	704
Apple itunes/Apple Music	90%	0%	9%	649
Google Play	88%	1%	11%	630
HBO	95%	0%	5%	534
Telmore musik	91%	0%	9%	393
Napster	31%	35%	34%	269
The Pirate Bay	7%	85%	8%	223
Filmstriben	82%	3%	15%	232
Popcorn Time	8%	78%	14%	181
Tidal	83%	2%	15%	184
Reddit	61%	8%	31%	157
Soundcloud	80%	4%	16%	136
Ereolen	88%	4%	8%	164
Torrentz	10%	75%	15%	128
Deezer	79%	5%	16%	106
Riidr	59%	7%	33%	92
Watch Series	21%	50%	29%	63
Sefilm	26%	33%	42%	64
123movies	25%	25%	50%	53
Onlinemovies	28%	27%	45%	53
yts	28%	30%	42%	24

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv.

*n er givet ved antallet af svarpersoner, som har angivet, at de kender til den pågældende tjeneste

Den nedenstående tabel 6 opsummerer, hvor mange af brugerne af ulovlige portaler, der er klar over, at portalen er ulovlig. Antallet af besvarelser er lavt, så resultaterne bør tages med betydelige forbehold. Hvis man kan gå ud fra, at alle svarer ærligt, er det tydeligt, at de fleste godt ved, at de store ulovlige tjenester er ulovlige, men at der også findes mange mindre sider, som mange bruger uden at være klar over, at det er ulovligt. En del af den ulovlige download og streaming skyldes altså uvidenhed, eller anderledes beskrevet, at siderne foregiver at være lovlige, og folk måske ikke når at tænke over, at det lyder for godt til at være sandt.

Ved de store sider vidste de fleste brugere godt, at den var ulovlig, men ved mange mindre sider er en del brugere ikke klar over det

Tabel 6

Andel af respondenter der har anvendt de forskellige sider

	Brug af side i den tro den var lovlig	Brug af side velvidende at den er ulovlig	Brug af side uden at vide hvorvidt den var lovlig eller ulovlig	Total	n*
Onlinemovies	30%	47%	23%	100%	11
Torrentz	13%	80%	6%	100%	33
Popcorn Time	24%	71%	4%	100%	31
Sefilm	43%	47%	10%	100%	17
Yts	34%	66%	0%	100%	3
The Pirate Bay	19%	76%	5%	100%	51
123movies	35%	41%	24%	100%	9
Watch Series	23%	67%	10%	100%	23

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, oktober 2016, n=1004.

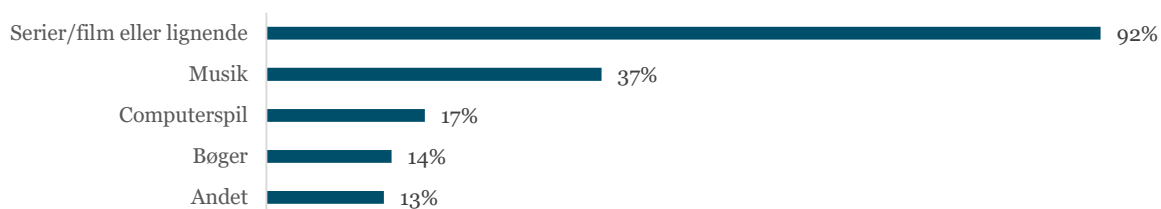
Anm.: Kun personer som angiver at de har anvendt den pågældende side

Det er i meget høj grad serier og film som ulovligt downloades eller streames. Samtidig er det dog også tydeligt, at problemet findes for mange forskellige typer digitalt indhold, herunder især musik, computerspil og bøger.

Det er især serier, film og musik, som kopieres og deles ulovligt

Figur 4

Hvilke typer ulovligt kopieret indhold har du inden for de seneste 12 måneder downloadet eller streamet?

Kilde: Norstat på vegne af Dansk Erhverv, n=88, alle der enten har downloadet eller streamet ulovligt indhold inden for de seneste 12 måneder.

Alt i alt er det tydeligt, at det fortsat er et stort problem, at mange ikke respekterer den intellektuelle ejendomsret for film, serier, musik, computerspil og andre digitale produkter. Mens de færreste trods alt ville stjæle fra en fysisk butik, er der en helt anden accept eller i hvert fald manglende afstandtagen, når det foregår på internettet. Selvom det måske føles som en "forbrydelse uden et offer", er det desværre ikke tilfældet, for rettighedshaverne – både den enkelte kunstner og de forskellige producenter mv. – mister den indtægt, de er berettigede til. Det er både urimeligt og svækker blandt andet incitamentet til at udgive digitalt indhold, finde gode og brugervenlige lovlige måder at stille digitalt indhold til rådighed for kunderne på og i øvrigt udvikle de lovlige tilbud. Analysen dokumenterer klart, at man desværre ikke er kommet så langt med at få gjort noget ved dette problem, som man kunne have håbet på i takt med, at der er kommet mange lovlige og relativt billige tjenester, der tilbyder nem adgang til digitalt indhold.

▼ OM DETTE NOTAT

"Ulovlig download stadig stort problem" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer 47 i 2016. Redaktionen er afsluttet den 10. november.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

▼ NOTER

ⁱ Data er indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv i oktober 2016. I alt er indsamlet 1.004 besvarelser, der er eftervægtet for at rette op på mindre skævheder i samplingen og derved sikre datarepræsentativitet i forhold til den voksne befolkning